

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шваб. 143322
Адреса для телеграм:
"Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячна: в краю 450 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словаччині 30 к. к., Румунії 15 л.
Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

в справі оголошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Пятно.

Львів, 30, січня 1927.

Вчора звернули ми увагу на цікаве і незвичайно оригінальне явище нинішньої польської дійсності, специфічне, здається, виключно польському життю, а то: непомірний зрост морального занепаду серед значної частини польської суспільності, що йде в парі з рекламованою від травня м. р. реалізаторами варшавського мілітарного перевороту "санацією моральних і політичних відносин" у відродженій польській республіці. Нині неможливо для підтвердження наших слів приневолені ми спинитися на нечуваному в культурному світі факті, що зайшов у польському союмі. Посол до польського союму Воевудзький, родовитий поляк, лідер Незалежної хлопської партії став нагло згідно з ревелюціями урядового органу "Глосу Правди" провокатором. Потвердив їх і віцепрем'єр Бартель.

Названий орган твердить, що до кінця 1923 р. він Воевудзький політичну розвідку серед національних меншостей, а в першій мірі серед білорусинів і давав зібрані інформації польській дефензиві за великі гроші, які діставав у твердій валюті. Іншими словами посол був платним агентом дефензиви. Що це? — Просто не хочеться вірити, щоби вчорашній здекларований і беззастережний сторонник Підсудського, легіоніст, німецький арештант за діяльність у легіонах, потім видатний член соймового клубу "Визволені" міг бути платним агентом дефензиви! Вибранець народу, провідник партії міг би займатися такою огидною роботою? Невже таку подлість можна приписати вчорашньому партійному товаришам Бартеля і багатьом із тих, що реалізують нині "санаційну" політику? Даймо слово самому Воевудзькому.

"По виборах до союму — пише Воев. — звернувся до мене товариш (з дефензиви, де він був колись офіцером), щоби я тайше працював у тому напрямі, на що є завдання, що треба в партії замовити мене до роботи, але можу подати в свою заступництво "деофіуф", які будуть інформувати про ситуацію серед національних меншостей. Я посередничав у поставленні рефератів і зрозуміло, що тим людям за мої посередництва платили. Шанше достачалося і поквартирним інформаторам. В моїх рефератах були між іншим інформації про пануючу в клубах національних меншостей настрій, але ці інформації не мали прикмет денунціяції про мою діяльність у "Визволенні" аналіз майже всі".

Чи це не огида? Про його подлу провокаторську роботу знали всі, значить і многі з нинішніх керівників державного польського коволя. Чому ж Воевудзького не демаскували скорше? Не могли адекватувати, бо, видно, самі похваляли його роботу. Коли ж Воевудзький відскакивав від них, коли став на чолі комуністичної незалежної партії хлопської, коли, як пише "Глос Правди" став "апостолом диктатури пролетаріату в Польщі", коли виступив у союмі завзято проти урядових переслідувань на Білорусі, коли сказав у союмі кілька слів правди на ад есу правителів, дивався коронування на провокатора. Про моральну вартість Воевудзького, що сам признається до ганебної роботи, писати нема потреби. Оцінка на його вчинки

і характер непотрібна. Та спізнані ревелюції офіційного органу про таку огиду хіба не приносять чести ні тому органі, ні тим, що стоять за ним, ні тим більше не причиняються нічим до "санації". Навпаки, вони кидають пятно ганьби на всіх, тих, що, знаючи "роботу" і характер Воевудзького, вибрали аж таку дорогу до його знищення. Невже втаємниченим товаришам з "Визволені" не палило стидом скіри в часі афери провокатора Трояновського, що виконував у Незалежній партії хлопській роллю, аналогічну до ролі Воевудзького серед національних меншостей. Невже вони годилися на те, щоби пускати провокатора на провокатора, тобто клин клином вибивати? Правда, афера Трояновського розкрилася за часів правління хіснопяста. А чи це змінює Істоту справи? Невже Воевудзький служив кому іншому аж до кінця 1923 р.?

Справа посла Воевудзького вити-

скає ще одно і до того нестерте пятно на польському союмі, тому союмі, що пережив уже стільки компромітацій, що показав себе живим трупом, обдертим з усякого авторитету та позбавленим усякого глузду вегетатив. В історії цього союму афера Воевудзького увіковічить погану пам'ять про нього по всі часи.

Коли ж Воевудзький, будучи професійним провокатором і до того послом, був рівночасно приятелем білоруської селянсько-робітничої Громади, то де запорука на те, що всі арештовані білоруські послы не впади жертвою його провокацій?

Незбагнута глибина моральної гнилі затоплює уже не тільки півінтелігентні та малокультурні міські та сільські шари польської суспільності, але її еліту, та бере в свої обійми вершки польського громадянства. Воевудзький же був інтелігентом високої духовної культури. Словом моральна декаденція в найстрашніших її формах.

Французи й Англійці.

(Від власного кореспондента.)

Париж, 26, січня 1927.

I.

Переговори ген. Павельса з аліантськими генералами й дипломатами за т. зв. "оконечне розоруження Німеччини" — передумову знесення окупації Надренщини — ведуться далі; здається навіть, що з добрими виглядами на результат — дарма, що супроводжують їх по обох боках Рену напади й нарікання великої частини націоналістичних газет на Штресемана там, на Бріана тут. Один, мо-ляв, запропонує Німеччині французькому "Ergelind-ovi", другий робить те саме з Францією в користь німецького "ennemi héréditaire".

Коли б вірити цим одностороннім вигукам, то можна би думати, що між французами й німцями є справді така споконвічна боротьба, такі тисячлітні поразки, як прим. між нами й поляками. Чимало чужинців таке й думає, беручи за чисте золоті полемічні наклепи, за євангеліє газетні пересуди. В дійсності не так воно вже й эле. Ворогування між французами й німцями всього менше "споконвічне", навпаки — воно дуже свіжої дати, мало що старше одного пістолетця. А річеві суперечності між двома націями незрівняно менше важкі й суцільні ніж прим. суперечності між Італією й Францією, між Англією й Німеччиною, нарешті й між Німеччиною й Польщею.

"Дідичним ворогом" Франції аж до самої війни 1870—71 рр. ніколи ніхто не вважав німця. Були ними в ході середніх віків і новітніх часів передовсім англійці, а далі "l'ami d'Alsace", себто Габсбурги.

II.

За французами й англійцями тягнеться споконвічна традиція кривавих війн, грабіжів, окупацій, воєнних геройств і дипломатичних кампаній. То історія Вільгельма Завойовника, котрим накинув саксонській Англії французьку пануючу верству, мову й культуру; то історія Столітньої війни і жива традиція національного "ройства Орлеансь" — Діви-

то спогади безконечних герців на всіх морях, спогади корсарів і піратів, обосторонніх; то історія Людовика XVI ого з Вашингтоном; то спомини Континентальної Блокади, Трафальгару й Ватерля; то колючі сварки на всіх закамарках земної кулі, в Азії, Америці, на південних Островах, в Африці передовсім; то голосна й обостороння пристрасти розжарююча стріча вояків Маршана з вояками Кіченера у Фашоді, 1898 року, яка туй туй не відбилася в Європі виводі французько-німецької війни і яка потягла за собою десять літ гострого дипломатичного напруження між обома народами. Не була би німецька дипломатія післябісмарківського часу така безнадійно груба й тупа і безтямно зарозуміла, якою вона була в дійсності під Вільгельмом II-им, то в ту пору вона легко могла була звязатися союзом або з Францією (Аноті!), або з Англією, і світ нині інакше виглядав би; але як було німецький бути спроможтис на такі тонкості! Вільгельмівська Німеччина, премогуха матеріальною культурою і відданою на її службу наукою, зміла тільки роздирти реаскураційний договір Бісмарка з Росією, грозити всім, кождому наступати на пальці тай в результаті зворохобити проти себе чотири п'ятих земної кулі. Натомість Едуард VII, з англійського, Делькассе з французького боку зумили з кінцем першого десятиліття XX-го століття довгою і тонкою дипломатичною працею вирівняти безчисленні спірні місця між обома країнами тай — майже на передодні великої війни — перетворити "дідичну ворожнечу" між Англією й Францією в сердечне порозуміння, підставу французько-англійської дружби і воєнного союзу.

Як бачите, ця дружба дуже собі ще молода, а традиції війни і ворожнечі були такі справді споконвічні, дідичні, дуже старі.

III.

До нинішнього дня — тай як торжественно! — святкуються по всім

Франції, в церквах, школах і державних урядах, роковини смерті Орлеанської Діви, що прогнала англійців із Франції і була ними за те спалена на кострі. Це національне свято Франції, найбільше з усіх свят, менше голосне та за те значно поважніше від другого національного свята, роковин "здобуття" Бастилі 14 липня.

Та дякуючи розумній, інтелігентній, далекозорій і послідовній політиці англійської й французької дипломатії кривава тисячлітня традиція дідичного ворогування усунулася з свідомості сьогочасного покоління французів і англійців, а численні й годі сказати, щоб маловажні тертя між обосторонніми інтересами на різних кінцях світа (от, хочби в Сирії!) відбуваються в мирних рамках, не розятрюючи давніх, заклеплених ран.

Не можна сказати, щоби пересічний француз так уже занадто гарячо любив англійця, або навпаки, де є на світі два народи-сусіди, які любилися би гарячо? Для пересічного француза англійця, із своєю протестантською етикою і своїм островним темпераментом, усе ще лицемір. Для пересічного англійця француз — усе ще не зовсім серйозний "поїдач жаб". Але від таких дрібниць до справдішньої неприязні — шлях далекий.

Інакше — як писали ми — можна сказати подекуди навиворіт уложилися відносини і чуттєві настрої між німцями і французами.

В. Левицький.

Радянська Україна.

Нова наукова установа.

З початком нового бюджетового року приступують у Києві до перетворювання наукової дослідної катедри технології та сільсько-господарського виробництва, заснованої в 1923 р. на державній експериментальній інститут цукрового промислу. Організація такого інституту повинна мати першорядне значіння для українського промислу, якщо інститут буде насправду солидно вивінований і зорганізований. На основі статуту нова установа повинна працювати в першу чергу над організацією розвитку цукрового промислу та над об'єднанням усіх науково-дослідних установ тої ділянки. Крім того має новий інститут підготувати кадри високо-кваліфікованих дослідників і вчених з того обсягу знань.

Знов напад на "сількорів".

В селі Бедильнях, козівського району, поранили важко сільського кореспондента окружної газети "Червоний Шлях" Максима Мостепана. Спричинників нападу мали заарештувати. Напад мав політичний підклад.

Національний Музей у 1926 році.

З. Заморські земляки. Дослід з по-дорожжю по С. М. С. Р. інші здобутки. Доломого Основника і громадянства.

Особливі обставини в українських колах в Америці не дали музеєві в минулому році — ні від земляків Канади, ні від духовенства, крім ед. Богачевського (10), о. Чапельського (8) і о. Ірриаста (4), а й Злучених держав ніякої визначної допомоги. Є навіть випадки, що ясно установлені зобов'язання платити деякі тов-

українські фірми у Вінніпегу зовсім легко давати, чим очевидно підтверджує довіра до словності своїх представників і спричиняють у нас постійний брак безкорисно давно виданої готівки. — Про висоту бажаних допомог на 1927 р. з місцевих і державних фондів управа музею повідомила відповідні установи, але з яким це буде успіхом, не знає вона сьогодні, тим менше, що в часі відносної прихильності стан вище. Агостою до українців 1913-1914 року національний Музей не дістав ані з Відня, ані від львівського союзу ніякої допомоги.

Тим то особливо багато надялася управа Музею від навантаження торгових зносин із книжним ринком України і Москви. Коли виявилось, що через торгові представництва у Берліні і Празі цього не можна виконати, то управа Музею придала велике значіння до поїздки директора на Схід. І дійсно через поїздку директора Музею з нагоди ювілею Михайла Грушевського у Київ, Харкові, Москві, Ленінграді і Мінську вдалося наважити живий обмін виданнями з історії мистецтва і історії книги, але не вдалось зв'язатися з ринком. На книжарському ринку придбано для бібліотеки Музею дуже інтересні видання, але умовини цензурні і торгово-митові є такі тяжкі, що українська книжка від час хочби й яка об'єктивна і річеза, навіть по мистецтву і культурі давніх часів, або й по історії мови і давнього письменства, на книжковому ринку С. Р. С. Р. в даний пору не може ще повнитися. Таким чином і тут поки що осталася управа Музею без звороту дійсного мистецтва. На границі польській у Стодпах директору Музею довелося дізнатися, що твори постички і белетристичні білоруських письменників містять у собі деякі протиріччя вольності звиду чого були задержані твори Змітронка, Бядуля, Крапиви, Гартного, Чочота. Судками були якісь великі пані, що вертали з Невіжа. Задержаного в досі не звернено, через що годі влаштувати виставу вродження білоруського письменства. — Чи гадаєцький книжний трест найде можливість закупити якусь кількість музейного книжного добра просто з Музею, невідомо, тому поки що не беремо цієї статті в бюджет доходу 1927 р. Однак колиб прийшло до закупки, то можна буде приступити до друку „Прикрас рукописів XVII в.“, яких передбачується біля 253 таблиць.

Поїздку на Україну дав стільки нових спостережень на полі музейництва і книгозбирання, а в Москві і Ленінграді на полі техніки вистави і консервації творів мистецтва і наукового видавництва, що цим питанням слід би присвятити окремі огляди. В усякому разі встановлено давній довірливий зв'язок із науковими установами, науковими працівниками в царині мистецтва.

Рівнож важним відновленням давнього зв'язку з добрими помічниками нашої му-

зейної справи внаслідок управи Музею поручення директору Музею ведення курсів церковної археології слухачам 4 року богослов'я. В червні було 4 двогодинні лекції для літнього випуску 1926 р., а від падоліста йде двогодинний курс, що об'єднує вже в скороченні основні стилі східних, византийського і західних, та важливі прозвища церковного мистецтва на Україні. — Із цим в'яжеться продовження участі директора Музею з рамені г. к. Митрополі в справах окружної консерваторської комісії. Як член цієї комісії дав він низку оцінок у справах консервації давніх церков або можливості їх розбору. Обов'язок береження і збирання пам'яток нашої давнини вложив на службовиків Музею чимало праці в часі поїздки у Ніагасчину, Кринос, Свенти Станіслав і Єзупіль, але, на жаль, чималі видатки на цю ціль дол. 30. — Успіхами, на які велили надіятися алармуючі писем музейних інформаторів, не оправдався вповні.

Управі музею доручено розглянути і дати належні інформації у справі стилістичного розмалювання одної значущої нашої церкви в Америці. Це доручення було виконане з огляду на особу доручителя і заморські обставини із значним вкладом часу і готівки. потімби на збирання усіх даних, але особа, що їх замовляла по сьогодні за ці інформації не то що не заплатила, але й навіть не подякувала. В виду чого на будуче це доручення управа Музею зможе виконувати тільки за готівку.

Особливіша жур за приміщення величезного приросту і за відповідне вивантаження виставових саль, в яких можна би вже раз приступити до систематичного розгортання перед очима глядача найцінніших предметів, що разом складались би на одноцільний образ минулого культурно-національного життя України і зростаючої мистецької творчості сучасності, дала привід управі до цілого ряду підготовчих проєктів перед Основником Нац. Музею і перед деякими представниками суспільності.

Основник „Н. М.“ виходячи зі становища необхідності забезпечити покликаний ним до життя установі існування, вживав і додатково ще квотою 21.400 доларів. А що зайшла потреба влаштувати мистецьку робітню для власної мистецької і копієвської студії, винувала була навіть думка про можливість розбудови музею. Цим вкладом Основник Нац. Музею виявив глибину своєї журіцією установою і показав усім ширим прихильникам Н. М. на властивий спосіб виявити прихильність цієї асенародній установі.

Музеєві потрібно сьогодні місячно не менше 1800 зл. себто 2.400 дол. річно. Музейні комирні доми можуть дати на це найбільше 300 дол., до покриття остас 2.100, себто 10 проц. капіталу, чого сьогодні готівка нормально приміщена не мають, прапори, нові прапори. Вулицями прохолодять процеси, де люди роєм влізають якоюсь іншою мовою... Мовою аневаженого, висмюваного, а тепер переможеного народу. За викликами і на вулицях усі плачуть. Це година, коли третиння проймає тих, що померли перед сторіччями. Із своїх спустошених невідомих могил вони вилітають і великими зграями несуться попереду процесій, що прохолодять зіспівом. Тисячі тисяч співають разом із людьми, летять перед прапорами, натягують тканину, плінують людям брудні чоботи і шапки.

Так само якась таємнича сила кидалась на скелі, кратери, гірські хребти, брала їх за велетенські, кригою вкриті, смертю німотою скуті, голови. Навчє ключ відмикає замок, і вони скорялись. Навколо все завіло і спалахнуло в заграві вибухів... (ст. 366).

Сірка, магія, кремій і фосфор, мов казкові чародії, вирощують на острові пишну тропічну рослинність, і в нагрітих гарячих водах океану заворушилось нове життя: медузи, риби, павуки, крова роздушених тварин змущується з соком рослини; з'являється дивна невідана фауна, допотопні велетенські звірі.

Але нова фауна несе смерть людському роду. Морські потвори наслідують на береги. Члени людського тіла, заорізані їхньою слиною, з нестерпимим швидко набухають, розсуть до немысрних розмірів. Іло людське виростає в цілу гору.

Щоб захиститися від цих потвор, люди будують живі башти. Дивний конгломерат із живих істот, людей і звірів, рослини, бетону і каменю, стоніє в єдину масу. (принцип, якого все ще живі Мардук, коли насадна гай, що його дерева зрослися з людьми.) Ратуєть від потвор, люди закопують в глинобіть землю, копають там свої міста.

Кінець роману цілком фантастичний: появляються люди середньо-

го полу: ні чоловіки, ні жінки. Знявши намітку з останніх таємниць природи, люди перевертаються у звірів і птахів, вони перевертаються у велетнів, що головами хмар черкаються, гігантів, що наводять страх на людність; тіла їхні ростуть до безконечного, тріскаються; з розколин пробивається трава і ліс, розливаються струмки, вони гинуть. І ось на землі, що знов заросла первісними лісами і вкрилася зеленим рясом, кочують нові покоління людей, дикуни, що складають гимни і вславляють стихії та незримі сили природи, творячи новий мит і нову релігію. Культура загинула. На її руїнах розцвітає нове життя, історія починається з початку.

Деблінська нарада, як ми бачимо, одна з тих звичайних утопій, які беруть певну добу, або який-небудь один ступінь досягнення. Вона намагається охопити весь історичний процес і дає послідовну зміну епох, де лінія процесу робить часами надзвичайно великі відхилення від простого шляху. Минувало людськості дає нам чимало прикладів повороту до варварства, а те, що було, може повторитися і в майбутньому. Шлях прогресу завжди к.учений, з великими вигинами.

Коли Деблін малює нам великі економічні кризи, що до них призводять нові винаходи, коли описує заколоти, повстання, систему

Замість землі комасація.

Зізд у справі комасації.

В днях 24, 25, і 26. січня відбувся у Львові заходом окружного земельного уряду зізд у справі популяризації комасації селянських ґрунтів на терені Східної Галичини. В програмі зізду було 25 рефератів на всілякі теми, зв'язані з комасацією, як меліорація ґрунтів, пасовищ, переселювання господарів на скомасовані ґрунти, класифікація та оцінка ґрунтів, пасовищ, торфовищ і т. д. і т. д. Деякі з намічених у програмі рефератів відпали.

Нараду відкрив знаний нашому громадству шовніст голова львівського окружного земельного уряду, Ожеховський. Початку проводив зіздом він сам, а потім заступав його інж. К. Шушкевич. В тому першому на терені Сх. Галичини зізді, присвяченому справам комасації, взяли участь і представники українського господарського г. т. на „Сільський Господар“ зі Львова і з краю. Зі Львова брали участь пп. О. Луцький, М. Творидло та І. Лисий („Сільський Господар“, д. р. Говинкович („Земля“), інж. Воробець (Г. во українських агрономів). Поза тим були на зізді о. Ст. Омишків (Рудеччина), інж. Дидинський (Дрогобич), інж. Липчук (Перемишль), Левин-

кий Остап (Дрогобич), селянин Іван Ротко і Т. Цянка (Кошевичі), Котик (Томашів), Липинський (Жовківщина), Світличський (Збараж) і інші.

Кожного дня була по рефератах дискусія. З рефератів можна було довідатися багато фактових і теоретичних відомостей про справи, зв'язані з комасацією. Всі референти нарікали, що в Сх. Галичині комасація не йде, що нема для неї зацікавлення, та що населення ставиться до неї з недовірою. І це дійсно в той час, коли в корінній Польщі вона дуже поширюється.

До тепер переведено в корінній Польщі комасацію в 900 селах, переводиться пер у 1000 місцевостях, а цього року вийшло до комасації аж 5000 сіл. Комасація робить значні поступки і на Волині і в Західній Галичині, а на території Сх. Галичини вона не має ніякого успіху. Всі референти одностайно подавали за причину, що нема потрібної пропаганди за комасацією, а наслідком того не може бути між населенням відповідного настрою до неї.

Одначе ні один з референтів не поставив справи шире, ні один не вказав на те, що по селах Сх. Галичини нема що комасувати. Бо як можна уявити собі комасацію пів або одноморгового господарства, що переважає на цій території нашої країни? Комасацію можна переманити лише нероздільно з парцеляцією велико-власницьких ґрунтів. Тільки рівночасно з заспокоєнням безземельних і малоземельних землею можна уявити собі справний процес комасації на наших землях. А всі земські уряди на території Сх. Галичини до тепер те тільки й робили, що відбирали нашим селянам землю спід рути парцелявали її між мажорських колоністів і військових осадників. Останнім часом зайшов у Самбірщині навіть такий випадок, де громада заявила за комасацією, але під умовою, що відкупить їй місцевого поміщика потрібну кількість землі для доповнення земельних наділів малоземельних. Становище громади було цілком зрозуміле та законне, бо й комасаційний закон передбачує обов'язок заповнювання наділів малоземельних ґрунтами великої посидости при комасації. Однак не вважаючи на те земельний уряд спротивився комасації. — Чому? Ясно, що тому, бо поміщицький маєток має шість під парцеляцію між колоністами. Отже може бути при таких обставинах комасація відповідний психологічний настрій для комасації серед українського населення Сх. Галичини? Як могли ті пані з земельних урядів дивуватися, що серед нашого населення нема довіри до урядової комасації?

На всю неширкість наради, на всю обиду її учасників та ініціаторів зареагував першого дня в часі дискусії депутат „Сільського Господаря“ п. О. Луцький. В своїй промові зазначив він, що за електричної оборони, ми відчували, що все це можливе, що все це існує як потенціальна сила, яка щохвили може виявитися. Коли він говорив про монополізацію знання про концентрацію його у певну осередку людей, які захопили до над світом (що й причиною до здичавіння мас), то це теж шлях, яким історія вже колись йшла; ми знаємо, що в державі інків (Давид Пелу) знання так само монополізувала невеличка жменька аристократії; простий люд до школи не допускався.

Питання про об'єднання нашої як здійснене в Деблінській утопії тепер стоїть у нас на черзі дискусії. Так само наука не раз уже порушувала питання про штучне звільнення, що має бути одним із давніх етапів культури. Деблін тільки робить звідси належні висновки, зводячи нам на очі всі наслідки цього винаходу: занепад сільськогосподарства, скотарства, нові лази безробітних і т. д.

Що правда, в ній дивиться дуже песимістично на майбутнє: розпад культури не провадить у нього до соціального та економічного застою; антагонізм, навпаки, загострюється, і жорстока олігархія з її формою правління, що напівчастково боє гору над іншими.

(Продовження буде.)

ОСВАЛЬД БУРГАРДТ.

Екзотика й утопія в німецькому романі. *)

(Продовження.)

„По розтоплених брилах перебігав огонь. Це було так, наче людина десятиріччями блукала по чужині, день-у-день инділа у алмазах і тільки веслами загрібала воду; і ось вона зустрічає незнайомця, що перепадає їй з дому, говорить до неї рідною мовою, питає, де вона так довго з'явилася, просить повернутися.“

Або так, наче жінка одружилась, не кохаючи, і проживши довгий час з брутальним чоловіком, народивши йому дітей, отупіла, знехвалюючи все, раптом у недозріг згадує улюбленого давніх днів. І ось він з'являється, він — о диво! — поправляє їй покривало, підносить до рота чашку і другою рукою підпире ослаблі крижі...“

Це було так, наче навід перед сторіччями було подолано розбито; чоловіки й жінки розпоршились по землі, мову було заворушено, з їхнього роду глузували їхні значні висміювали; рабами шлі люди служити чужинцям, воювати за них. Деякі відпадали, одишали серед чужих народів, що знехали їх. І ось часами буває, що серед такого народу починають гасимо виступати юнаки й дівчата, що нападати; в таємних поках вони гнівно виваляються з старими людьми і кажуть, що годі вже боятися, коритися, що доносить вже тої зневаги і наруги. Вони ладні віддати життя, щоб змити ганьбу. Вони роблять усіх, роздають листянки, вишколюють, в народі прохолодять смерті, по родинках, де дівчата мусять підматувати чужі хати і ставати за жертву чужинцям. І ось одного дня раптом вибухає повстання. Вулиці раптом відриваються від даху майо-

Найліпше насіння

огородини, цвітів
і пастевних рослин.
випробованої яко-
сти поручає СКЛАД
НАСІНЬ фірми

ЕДМУНД
РІДЛЬ

Львів, Рутівського 3.
Цінники на бажання
висилаю відвратно.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає.

Д-р А. Гречанік

лікар в ЗОЛОЧЕВІ

ординус тепер при вул. Даниловичів 11

Дієтермія, кварцівка, Солюкс.
Всяке лічення електротерапеу-
тичне.

видало в Нью-Йорку заяву, що не вва-
жають доцільним розв'язувати конфлікт
між Злученими Державами і Мексиком
при допомозі арбітражу. — У Вільні помер
тамошний єпископ Матулович. — В Японії
судитимуть маркіза Токугава, креніка
голови японського сенату, за те, що да-
вав у себе бал тоді, коли мікадо вми-
рав. — У Скотланді засудив воєнний суд
на смерть 13 учасників альбанського по-
встання. — Папа прийнявши мексикан-
ських єпископів, що втекли від пересліду-
вань, заявив, що архієп. Гвадалахара
благословив із 6000 людьми проти през.
Каллеса, аткаючи зробив негідно: „Лу-
ховні — сказав папа — повинні боронити
себе і життя своїх вірних, але без зброї
в руках“. На німецькій території під
франц. окупацією заборонили довгу ча-
стину фільмів з життя Бісмарка. — Франц.
мік-ство внутрішніх справ казало виїхати
італійському журналістові Канові, який
ішов слідами провокатора Габіальдія. —
У СРСР маса людей учить шодня а-
нглійської мови при допомозі радіотелеграфу.
Радянський уряд утримує в Москві 3 осо-
би, які мають завати ші лекції. — У Нор-
вегії землетрус захитав численними дома-
ми. Запам'ятовано теж землетрус на Тихім
Океані на південь від Гонконгу і в ріж-
них частинах Альжир. — Королева Зита
продала після смерті Карла деякі царсь-
кі дороговці паризьким ювелерам.
Тепер хотіла їх дістати назад і подала
суд, щоб скасувати продаж. Паризький
суд відкинув її претензії.

Вписуйтеся до **ВИПОЗИЧАЛЬНІ КНИ-
ЖОК** Української Книжкарні в Антикварії
у Львові, вул. Рутівського ч. 22.
Услуги догідні. — Отавора від 9. години
1412 рано до 7. вечером. 2-3

З судової салі.

Історичний процес у Любліні.

Люблін 27. січня 1927.

Дня 27. січня ц. р. була на воканді окрж-
ного суду в Любліні карна слова проти
Степана Козачука, бывшего редактора
„Нашого Життя“ в Холмі. В акті
обвинувачення прокуратура домогалася
покарання редактора Козачука за просту-
пок з арт. 49 і 129 т. 3 карного закону,
поповнений наміремом оголошенням листа
українських, білоруських і російських сенато-
рів і послів у Польщі, сприявального до
православного митрополита Діонізія з при-
воду введення григоріанського календаря
у православній церкві в Польщі.

Розправа, назначена на 9 год. перепод.
розпочалася із значним опізненням. Після
10 год. судовий секретар проголосив:
„Суд іде, прошу встати“ і на салью роз-
прав увійшов трибунал у складі суддів:
Ловача як предсідника Осуховського
Прусского як члена трибуналу. Проку-
раторський уряд заступає підпрокуратор
Пжибицький. Як оборонці ред. Козачука
зголосились: сенатор Олександр Карпін-
ський, адвокат з Рівного і д-р Олександр
Марітчук, адвокат зі Львова. По роз-
праві в дні 27. і 28. ц. р. визано митропо-
литу Діонізія і численню збрана публіка
очікувала нетерпеливо його появи. Одне з
великим розчаруванням зібрані дізнали-
ся, що свідок митро. Діонізій не явиться,
і це з приводу численних урядових за-
яв.

Після відкриття розправи забрав слово
заступник прокураторського уряду і по-
ставив внесення на передання справи вар-
шавському суду з причини, що митро.
Діонізій не може явитися в Любліні, а суд
уже при попередній розправі в дні 17-го
вересня 1926 станув на становищі, що
особисте явлення митрополита необхідне.
Оборона зажадала перерви розправи, щоб
дорозумітися з обвинуваченим. Після пе-
рерви д-р Марітчук іменем оборони зго-
ловив заяву, що оборона погоджується
з внесенням прокуратора. Одн чє трибу-
нал по нараді відкинув внесення проку-
ратора і постановив перевести розправу
в Люблін.

Після заяви обвинуваченого ред. Коза-
чука, що не починається до вини, пред-
сідник трибуналу почав переслухувати
свідків і знавши. Перший знімався як сві-
док посол Любівський, описав посол Ма-
лішка. Оба свідки підтвердили велике не-
годування, яке спричинило календарна ре-
форма у православного населення в Поль-
щі та подали, що переводження цієї ре-

форми викликало повалені заворушення.
Ті наслідки спонукали самого митро. Діоні-
зія і синод православної церкви в Польщі
вже в кілька тижнів по введенню кален-
дарної реформи спинити цю акцію і від-
кликати свій розпорядок. Свідок п. Мали-
шка ствердив іше, що арешт інкримінова-
ного числа „Нашого Життя“ старостою в
Холмі настулив іше перед відданням до
друку цього числа.

Покликані обороною знавці: сенатори
Микола Черкаський і Богданович (Біло-
русин) засудили наданням точно і з ре-
лігійним знанням історичний і церковно-прав-
ний бік справи, так що покликаний проку-
ратором знавць. професор люблінського
університету Пташницький не міг удержати-
ся із своїми аргументами.

Після замкнення доказового посту-
пання виголосили при битком заповнений
салі промови адвокати: сенатор Ол. Кар-
пінський і д-р Ол. Марітчук. По довшій
нараді трибуналу його предсідник по 4-й
год. попод. проголосив вирок, ухиливши
суд від 6. редактора Степана Козачука
від обвинувачення за злочин з арт. 49 і
129 т. 3. к. з. Збрана на салі численню
публіка прийняла вирок трибуналу з удо-
воленням.

† Посмертні згадки.

о. Володимир Рожайовський, поч.
св. митро. Конс., юнанд і парох в Ново-
сілках Ліських, уродж. 1840 р. упокоївся в
Бозі в 51 році священства дня 27. січня
1927 р. Похорони відбудуться 31. січня ц. р.
в Новосілках Ліських.

† АННА МОРОЗОВА

жена поштового урядника в Лежай-
ську упокоїлася в Бозі по тяжкій
недузі дня 28. січня 1927 у Львові.
Похорони відбулися д. 30. січня ц. р.
на янівське кладовище.

ДРІБНІ ОГолошення.

ІДЕАЛЬНА ПАСТА до зубів **КРЕМ**
ПЕРВОВИМ Ігнатієм Львів, 956 54-?

КОНЦ. Торгове ки Курси І. Прішпринга
Личаківська 34. приймає вписи на но-
вий 5-місячний торго-ельний курс для до-
рослих і писання на машині. Наука розпо-
чинається 1/2 1927. 1362 4-4

ПОЗІР! 7. лютого ц. р. розпочинаю
речений курс крою і шиття на логі-
чних усялях. „Іюліанда“, Сташівка 8 II. п.
бічна Хорувини. 1407 3-3

ПРАВНУ ПИСАРКУ на машинах укр-
їнській і польській, володіючи пер-
фектно українською, польською і німеч-
кою мовою, знаючу добре стенографію
пошукує Кр. Молочарський Союз в
Стрию. Зголошуватись тільки першо-
рядні сили. 1391 4-6

КОНЦ. через Міністерство В. Р. і О. П.
курси крою, моделювання і шиття
з правом вилання свідомств — неде-
абсо-ьвент вищої академії крою в Пари-
жі в Дієзі Бієдер-Львів, Глян-
ська 4 (Бічна Пекарської). 1336 5-6

4 ЗОЛ. коштує цукорничка з лопаткою з
хінського срібла у Мандя, Коленника
ч. 14. 1365 5-?

КОНЦЕСІОНОВАНІ через Міністерство
Курси крою, моделювання і шиття
Олени Вархалу-ної, авд. Кохановського
10. Курси для пань на власних матеріалах.
Факоним з правом видавання свідомств.
Форми виконує після міри і журналіа.
1337 6-10

НОВІ НОТИ. В. Безкоровий: 1. „За-
тремтіли струни“, сольсоль. 2. „Дум-
ка О-той“ — фортепья. 1354 4-5

ПРОДАМ у Львові новий дім 3 покої
і кухня коло личаківського парку за
1500 дол. Одноповерхову каменицю коло
голоного двірця 3000 дол. Ігнат, Львів,
Куркова 24.

ОГолошення.

За оголошення Редакція не відповідає.

Д-р мед.

Мирон Лисяк

б. лікар клінік у Празі
ординус в недугах жіночих і вну-
тр шних
в Городку Ягайлонецькій -- Ринок.
Кварцева лямпа.

Д-р Фелікс Ган Спеціаліст недуг легі-
нів, серця і жовудка
Львів, Городецька 46. Телеф. 834
Пересвітлення Рентгеном. 1170 31-35

Закон про етемплеві оплати з дня
1./VI. 1926 (Віст. дер. законів ч. 98. поз.
570 Коммера нац. скарбової палати і д-ра
Бартішана з коментаром — 10 зол.

Б. Лепкий: МОТЯ І НЕ ВБИВАЙ по
9-90 за том — висилає

Українська Книгар-я і Антикварія в Чорткові

також поручає: все приладдя до характе-
ризації як мастик, шмірки, крепон і т. д.
Шкільні книжки, молитовники і літера-
туру на всіх мовах. — **Прилади**: шкільні
(для ІІТ. Учителів гуртові ціни), канцеля-
рські, друки і папері. **Ноти**, ручні образи
і відбитки. **Музичні інструменти**. Нові
сальонні танці, мелодії з нових опере-
ток. — Фарби, бронзи, підклад і приладдя
до робіт „relie“, це є мальовання на шов-
ках. **Журнали** мод на весняний і літний
сезони 1927 вже надійшли.

Випозичальня книжок, переплетня

ХТО БАЖАЄ

даром поїхати і через два місяці перебути
в Парижі? — Услуга: Енергія, рішучість,
чесність — Зголошення з поданням імені,
адреси і знання, проситись слати до Ад-
міністрації часопису під „Париж“.

Курс крою

і моделювання суконь і білля (3 місяці), в
попудневих годинах розпочинається 1-го
лютого 1927. По курсі іспит і роздача сві-
домств. Бліжні посчення устно або писм.
від 8—1 і 3—6 год. поп. в канцелярії. Жи-
ночої спілки пром. „ТРУД“, Львів, Ринок
1395 ч. 39. (вд. дім). 3-3

90 літ існуюча фірма

І. Дрексер і Сини

Львів, пл. Капітульна ч. 2.

Переробляє ковдри по 7 зл.
Матеріали по 8 зл. — на протязі 24 годин.
Покриття на ковдри і матеріали в величій
1411 виборі. 1-5

Жінки!

„НОВУ ХАТУ“

Вже вийшло чергове число за лютий.

В „Новій Хаті“ знайдете поради, як урядити і прикрасити свою хату. — Знаєте
в ній також найкращі зразки народнього мистецтва, вишивок і ручних робіт. — „Нова
Хата“ дасть Вам практичні поради, як приборити себе і рідню дешеним коштом в гар-
і модні одяги. В „Новій Хаті“ знайдете багато цікавих оповідань і статей про
справи, які цікавлять кожну жінку-громадянку. В цьому році „Нова Хата“ домі-
тиме великі таблиці крою, як безплатні додатки до поодиноких чисел. Не поби-
буде отже замовляти окремо крої. Таблиці кроїв доставлятимуть лише передплатники
Тому негайтеся з висилкою передплати. — Річна передплата „Нової Хати“ вишлю-
1422 18 зол., піврічна 9-50 зол., а квартална 5-00 зол.

Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, вул. Руська 18.

Львівська Ловецька Кооператива

у Львові, Ліндого 9 — передт. Малоп. Ловецька С-ва

порушає найдешевше по конкурентних цінах **оружжя**, **ловецькі ма-**
ляди, надійшов новий транспорт **лапок на яструби** з дошкіною і **коші**, **поодинокі**
для **лісної сторожі**, **фльобертів**, **набої краєві і закордонні** і т. п. Ціна
1372 висилається на бажання.

Найпевніший середник

Проти ревматизму, гостця,
корчів, нервоболів і тим подібних
маганням найліпшим натиранням є

ІХТІОМЕНТОЛЬ

Більш як 5,000 подяк і близько 200 атестів з
ських сторін, клінік і шпиталів, найліпше до-
лічичу вартість цього натирання.
Іхтіоментоль можна набути у всіх аптеках у Львові
або прямо в **Лабораторії хем. антики**
и ра **Симона Вдольмана в Самборі ч. 130**

За редакцію відповідає Василь Мудоний. Видає Видавничя Спілка „Ціло“. З друкарні Видавничої Спілки „Ціло“. Львів, Ринок ч. 10.